

Archeologienota
Sint-Amands, Paepaert
Deel 3: Programma van maatregelen

Inhoud

1	Gemotiveerd advies	3
2	Programma van maatregelen	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Vervolgonderzoek.....	7
2.3	Lijst met figuren	7
2.4	Bibliografie	7

1 Gemotiveerd advies

Naar aanleiding van een verkavelingsvergunning heeft BAAC Vlaanderen bvba in opdracht van IMWO INVEST N.V. een archeologienota opgemaakt voor een terrein te Sint-Amands, Paepaert aan Heiken.

Het vooronderzoek omvatte een combinatie van verschillende onderzoeksmethodes. Het bureauonderzoek werd opgevolgd door een verkennend archeologisch booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek.

De bureaustudie toonde aan dat het plangebied archeologisch potentieel inhield. Dit gezien:

- De aanwezigheid van archeologische waarden in de omgeving
- Het stabiele landgebruik zichtbaar op historische kaarten
- De gunstige landschappelijke ligging van het terrein – in het Benedenscheldebekken maar op de flank van een hoger gelegen gebied
- De vermelding op de bodemkaart van een dikke antropogene humus A-horizont (Pdm), waarbij vaak sporensites op dergelijke locaties goed bewaard zijn.
- De specifieke verwachting voor steentijdsites wegens de nabijheid van de Schelde (1 km), de locatie van het plangebied op de flank van een hoger gelegen heuvelrug en de aanwezigheid van een plaggendeek met mogelijk nog een intacte podzol en de lithische artefacten die geregistreerd werden aan de andere zijde van de Schelde

Samenvattend kan gesteld worden dat men verwachtte dat er zich mogelijke archeologische waarden als steentijdvondsten (indien er een podzolbodem bewaard was) en/of grondsporen (indien de oorspronkelijke bodemopbouw afdoende bewaard was) zouden manifesteren.

De doelstelling van het vooronderzoek – het vaststellen van de aanwezigheid van een archeologische site en de karakteristieken en bewaringstoestand van deze site, alsook een analyse van de relatie met het landschap, de waarde en de impact van de geplande werken – werd tijdens de bureaustudie niet gehaald. Teneinde een antwoord te kunnen bieden op alle onderzoeksvragen werd verder vooronderzoek uitgevoerd.

De bevindingen van de bureaustudie werden aangevuld met een landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen en een proefsleuvenonderzoek. Geofysisch onderzoek zou in deze onderzoekssituatie weinig meerwaarde betekend hebben gezien er geen stenen structuren verwacht werden. Indien deze toch aanwezig waren zou ander vooronderzoek alsnog noodzakelijk geweest zijn om bijvoorbeeld grondsporen te onderzoeken. Een veldkartering had evenmin kenniswinst opgeleverd aangezien de archeologische waarden zich niet in de bouwvoor bevinden. Landschappelijke boringen daarentegen zouden meer duidelijkheid bieden over de gaafheid van de bodem. In het kader van (een) eventuele steentijdsite(s) is dit namelijk het eerste dat moet geëvalueerd worden. Proefputtenonderzoek in functie van (een) prehistorische artefactensite(s) was voorlopig evenmin een optie gezien er nog geen zekerheid was omtrent al dan niet aanwezigheid van steentijdsites ter hoogte van het onderzoeksgebied.

De meest interessante en efficiënte onderzoeksmethode vormde bijgevolg een combinatie van landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek. Proefsleuvenonderzoek werd als de beste methodiek aanzien om een inschatting te kunnen maken over de aanwezigheid en densiteit van grondsporen.

Uit het verslag van resultaten bleek dat in tegenstelling tot wat de bureaustudie deed vermoeden naar archeologische verwachting toe, het onderzoeksgebied archeologisch weinig waardevol was.

Na het landschappelijk bodemonderzoek (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) bleek dat de kans op het aantreffen van (een) steentijdsite(s) onbestaand was. Landbouwkundige activiteiten in vorm van ploegen hebben geleid tot een totale vernietiging van de oorspronkelijke E-horizonten. Slechts plaatselijk waren resten van een B-horizont nog steeds zichtbaar onmiddellijk onder de ploeglagen. Verder vooronderzoek in het kader van het opsporen van steentijd sites was dus niet meer nodig is. Wel bleef, gezien de landschappelijke situering, de gekende archeologische vondsten in de omgeving en de bodemopbouw, een middelhoge verwachting bestaan voor het aantreffen van sporen en sites vanaf de metaaltijden tot de late middeleeuwen/nieuwe tijd. De landschappelijke boringen hebben namelijk aangetoond dat de bodem in het merendeel van de gevallen niet verstoord is. Aangezien de bodemopbouw initieel wel als intact werd geregistreerd, leek verder vooronderzoek onder de vorm van proefsleuvenonderzoek aangewezen.

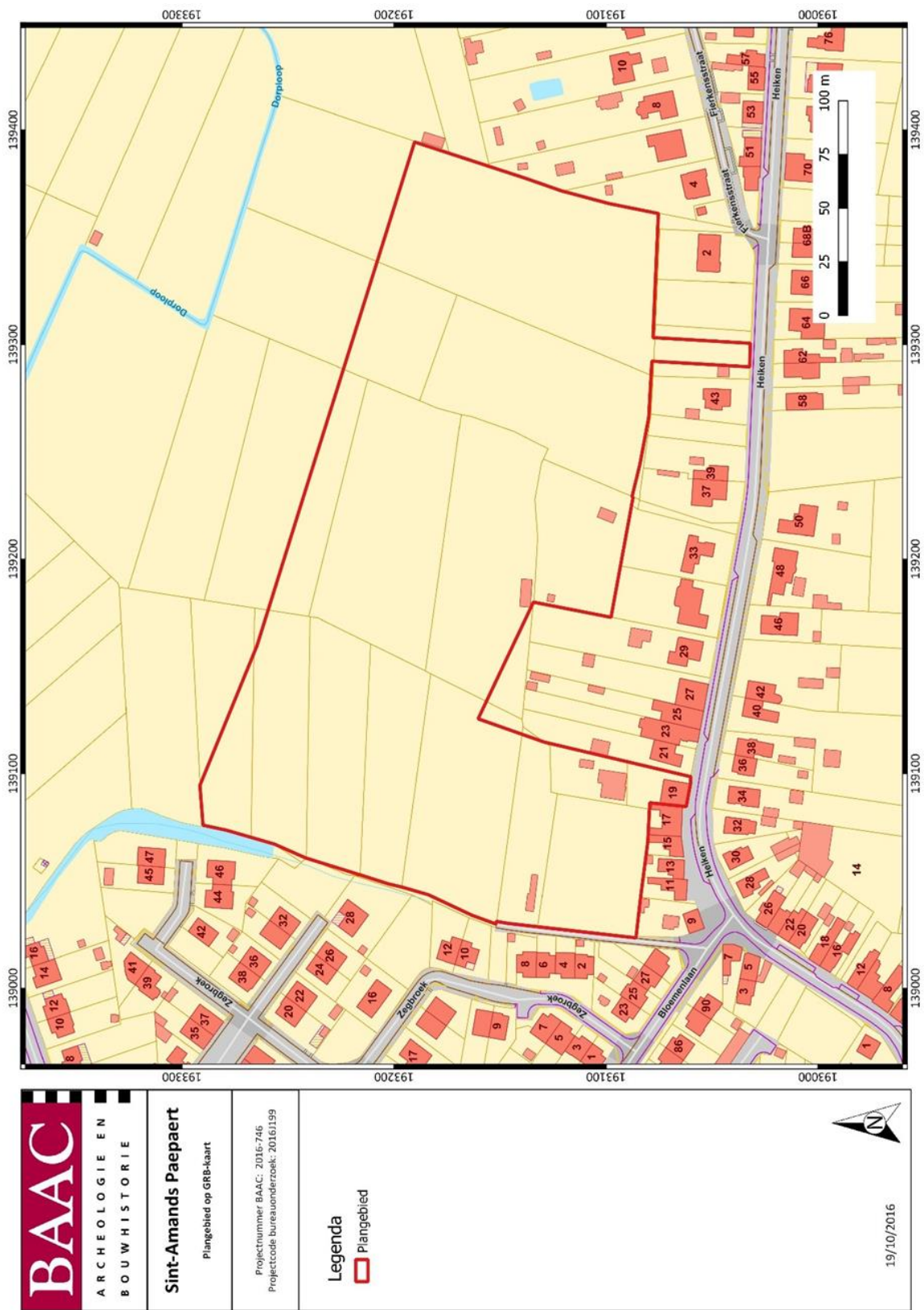
Het proefsleuvenonderzoek naar aanleiding van de verkaveling langs Heikant te Sint-Amands leverde eerder beperkte resultaten op. Het sporenbestand bestond uit een greppelsysteem dat dateert vanaf de late middeleeuwen en een gering aantal kuilen en paalkuilen die zich erg verspreid binnen het plangebied bevinden. Er was een duidelijk gebrek aan vondstenmateriaal, waardoor datering van sporen onmogelijk was. Vele sporen bleken bovendien eerder van recente datering of natuurlijk te zijn. Gezien de aard en veelal recente ouderdom van de aangetroffen sporen, geven we het plangebied een erg beperkte archeologische waarde. De sporen die gedateerd konden worden aan de hand van vondstmateriaal bleken bovendien ook niet ouder dan laatmiddeleeuws te zijn. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van oudere sporen of de aanwezigheid van relevante archeologische ensembles of sites ouder dan de late middeleeuwen binnen het plangebied. De archeologische waarde van deze sporen is erg beperkt.

Over het algemeen kan gesteld worden dat de complexwaarde van sporen in het onderzoeksgebied te laag is om verder onderzoek aan te raden. BAAC stelt vast dat vervolgonderzoek voor het plangebied onder de vorm van een opgraving aan Heiken te Sint-Amands niet te verantwoorden is.

2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Naam site:	Sint-Amands, Paepaert
Onderzoek:	Archeologienota bestaande uit bureauonderzoek, landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen en proefsleuvenonderzoek
Ligging:	Antwerpen, gemeente Sint-Amands, deelgemeente Sint-Amands, Heiken
Kadaster:	Sint-Amands, Afdeling 1, Sectie A, Percelen: 667, 662L, 662M, 668, 669, 672B, 672A, 679L, 673B, 675E, 656C, 655G, 656D, 675D, 670, 660M, 655L
Coördinaten:	x: 139095.023 y: 193292.351 (noord) x: 139296.327 y: 193032.425 (zuid) x: 139030.871 y: 193155.199 (west) x: 139395.873 y: 193191.699 (oost)
Uitvoerder:	BAAC Vlaanderen bvba; 2015/00020 Hendekenstraat 49 9968 Assenede
Projectcode BAAC Vlaanderen:	2016-746
Projectcode bureauonderzoek:	2016J99
Projectcode landschappelijk bodemonderzoek:	2016K20
Projectcode proefsleuvenonderzoek:	2016L92
Veldwerkleider:	David Demoen, erkenningsnummer 2015/00062 en Lina Cornelis, erkenningsnummer 2015/00024
Opdrachtgever:	IMWO-INVEST NV Kapelanielaan 9 9140 Temse

Figuur 1: Plangebied op kadasterkaart (GRB).¹

¹ AGIV 2016

2.2 Vervolgonderzoek

Gezien uit het vooronderzoek blijkt dat het onderzoeksterrein een erg lage archeologische waarde heeft, stelt BAAC geen vervolgonderzoek voor.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht.

2.3 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op kadasterkaart (GRB). 6

2.4 Bibliografie

AGIV, 2016. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootchalig Referentiebestand (GRB).